

Име и презиме, односно назив организације и институције:

Контакт телефон:

Е-пошта: racunkomorasrbije@gmail.com

**Назив закона на који упућујете предлоге и сугестије:
Нацрт закона о рачуноводству**

Датум: 02.09.2019.g.

1. Општи коментари и сугестије у односу на Нацрт закона као целину

Poštovani,

Analizirajući predloženi Nacrt zakona o računovodstvu, možemo reći da su pojedine odredbe ugrađene u cilju unapređenja uslova kod vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izveštaja. Neke od odredbi smo inicirali i predavali u podnetim inicijativama Ministarstvu finansija i predočili na sastancima, koje smo održali sa vama u Ministarstvu finansija.

Podsećamo da smo u podnetim Inicijativama, koje smo dastavili Ministarstvu finansija, dana 20.08.2018.g. i 03.04.2019.g kao i u nekim predlozima koje smo prosledili posredstvom profesora Zorana Petrovića, posle održanog stručnog skupa članova RKS u junu mesecu 2019.g. predlagali sledeće:

„U skladu sa najavljenom izmena Zakona o računovodstvu i koja pravna sigurnost treba da proizađe iz njegovih odredbi za budući rad računovođa, poreskih obveznika i kvalitet Finansijskih izveštaja u Srbiji, svi učesnici na panelima koje je organizovala Računovodstvena komora Srbije, bili su jedinstveni u smislu, da pravni okvir treba da unapredi nivo računovodstvene profesije u Srbiji i kvalitet finansijskih izveštaja.

1.U članu 14. Zakona o računovodstvu potrebno je propisati uslove za lica koja mogu

da vode poslovne knjige i sastavljaju finansijske izveštaje (stručnu spremu, profesionalnu ospobljenost i obaveznu edukaciju);

2. U članu 11 stav 9 treba ubaciti izuzeće, „Osim za imovinu koja se prodaje u prometu na malo“(da ti obveznici nemaju obavezu za analitičko vođenje u robnom knjigovodstvu, količina i cena u prometu na malo, jer to nije uvek moguće, nije neophodno i jer je promet na malo uređen i evidentira se, u skladu sa još pet drugih propisa, koji se primenju u evidenciji i kontroli prometa na malo);

3. Na panelu je konstatovano da podržavamo (naš raniji predlog dostavljen u 2016.g. Vladi Srbije) da se sa rokom 31.03. u tekućoj godini, dostavljaju za prethodnu godinu, redovni finansijski izveštaji, koji će koristiti i za statističke potrebe (to će unaprediti pravnu sigurnost za budžet kao i kod analiza i izrade studija odnosno Izveštaja o transfornim cenama, za povezana lica);

4. Izjavu koju bi trebalo u skladu sa najavljenom izmenom Zakona o računovodstvu, da dostavljaju računovođe uz predaju finansijskih izveštaja APRu, koji sastave za poreske obveznike, trebala bi da sadrži, „da su izveštaj sastavili u skladu sa važećom regulativom i internim aktom Računovodstvene politike koji je usvojio i potpisao zakonski zastupnik“ (veoma važno je da se napomene „ i u skladu sa Računovodstvenim politikama“ jer je to obavezujući interni akt u skladu sa Zakonom o računovodstvu, koji mora da sadrži sva pravila i principe koji su usvojeni u skladu sa zakonskom, podzakonskom i međunarodnom profesionalnom regulativom i koji mora da usvoji nadležni organ, odnosno potpiše zakonski zastupnik);

5. Da mikro pravna lica koja primenjuju MSFI za MSP, sastavljaju skraćeni set finansijskih izveštaja.

6. Da se primenjuje jednoobrazan Kontni okvira za pravna lica, zadruga i preduzetnike i da se to odnosi i na druga pravna lica.

7. Da se Zakonom o računovodstvu propišu jasni kriteriji za izbor članova Nacionalne komisije za računovodstvo, gde uslov mora biti potvrđena stručnost i znanje u oblasti računovodstva i odlična bibliografija u dosadašnjem radu.

8. Da registar profesionalnih zvanja ne vodi Komora revizora jer to nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu jer je komora osnovana u skladu sa Zakonom o reviziji.

9. Da profesionalana zvanja izdaje „stručno telo“ koje će imati poveren posao, javno ovlašćenje od Vlade Srbije odnosno Ministarstva finansija, koje će raditi po usvojenom programu sticanja profesionalnog zvanja, koje treba da bude programski organizovano polaganjem jednodnevnog, stručnog ispita. Stručni ispit bi trebao da sadrži 30 zadataka-promene, koje bi obuhvatile, zadatke za knjiženja poslovnih promena, na stalnoj i obrtnoj imovini, na zalihama, na potraživanjima i obavezama, na prihodima i rashodima, na obračunu proizvodnje i konačno, utvrđivanje poslovnog rezultata, oporezivog dobitka/gubitka i sastavljenje obrazaca finansijskog i poreskog izveštaja, za poslovnu godinu. To stručno telo (komisiju) trebalo bi da čine, predstavnici Visokoškolskih ustanova iz oblasti računovodstva, Ministarstva finansija, Profesionalnih udruženja koja okupljaju računovođe u Srbiji i rade u skladu sa preporukama IFACA i edukuju računovođe da primenjuju propisanu regulativu i Etički kodeks. U zakonu treba propisati kriterije za izbor Komisije za sticanje profesionalnih

zvanja za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja“.

Ispred Računovodstvene komore Srbije iskazujemo zahvalnost članovima radne grupe i resornom Ministarstvu finansija i ministru, što su posle naših inicijativa i zajedničkih sastanaka, uvažili predloge:

Pod rednim brojem 2 (predložena odredba o uređenosti/opredeljenju/ za vođenje pomoćnih evidencija kod pravnog lica i preduzetnika se definiše u opštem aktu i sadržana je u članu 8 u predloženom Nacrtu zakona o računovodstvu).

Pod rednim brojem 3 (predložena odredba, da se redovni finansijski izveštaji dostavljaju sa rokom 31.03. za prethodnu godinu sadržana u član 44 u predlogu Nacrta zakona o računovodstvu).

Pod rednim brojem 5 (predložena odredba o sastavljanju skraćenog seta redovnog finansijskog izveštaja, Bilans uspeha i Bilans stanja i Napomene uz finansijske izveštaje- za mikro i mala pravna lica, predalagač je ugradio u članu 29 Nacrta zakona o računovodstvu /obavezu za dostavljanje **Napomene uz finansijske izveštaje., smatramo nepotrebнима za mikro pravna lica i to bi trebalo OBAVEZNO izbaciti iz predloga zakona-**, *odredba o skraćenom setu finansijskog izveštaja se ne odnosi na one koji imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja).*

Pod rednim brojem 6 (odredba predložena u članu 14 Nacrta zakona o računovodstvu).

Pod rednim brojem 8 (odredba je predložena u članu 17 Nacrta zakona o računovodstvu, gde je predloženo da registar pružalaca računovodstvenih usluga, vodi APR).

U skladu sa obrazloženjem predlagača, da su neke odredbe, predložene prema zahtevima direktive EU, koje propisuju opšti okvir za računovodstvene usluge i finansijsko izveštavanje, u nastavku, Ministarstvo finansija, ministra i radnu grupu podsećamo na sledeće.

Zakon o računovodstvu i Zakon o reviziji su strateški važni za državu, u cilju podizanja kvaliteta finansijskih izveštaja i kontrole finansijskih izveštaja, ali i u cilju podizanja nivoa računovodstvene profesije. Ovi zakonski okviri treba da budu prilagođeni opštem okviru u evropskim direktivama, koje definišu opšta pravila za članice i one koje su na putu da se priključe EU, vezano za računovodstvene usluge i finansijsko izveštavanje. Ali svako nacionalno zakonodavstvo, mora uzeti u obzir specifičnosti u državi, vezano za pružanje računovodstvenih usluga i vođenje poslovnih knjiga. U našoj zemlji, nije većina računovodstvenih usluga u skladu sa obligacionim ugovorima, kao u Evropskoj uniji. U Srbiji, u ogromnom broju, računovođe vode poslovne knjige za pravna lica i preduzetnike, u skladu sa Ugovorom o radu. Zato je neophodno urediti u celosti računovodstvenu profesiju i uslove i pravila, koji se moraju ispuniti, da bi neko mogao sastavljati kvalitetno finansijski izveštaj.

Stoga očekujemo da će Ministarstvo finansija kao predlagač zakona odnosno radna grupa, imati to sve u vidu, kod definisanja konačnih odredbi, koje predlažemo da se unaprede.

2. Конкретан део Нацрта закона чију измену предлажете и Ваш предлог за измену

U nastavku ispred Računovodstvene komore Srbije predlažemo izmenu i unapređenje navedenih odredbi u Nacrtu zakona o računovodstvu.

Ćitiramo pojedine predložene odredbe u Nacrtu Zakona o računovodstvu i predlažemo njihovu izmenu i kako konačno treba da glase i predaležemo odredbe koje nisu sadržane u Nacrtu Zakona o računovodstvu:

✓ **Predloženo u članu 9. stav 3. Nacrta zakona o računovodstvu**

„Izuzetno od stava 2. ovog člana, faktura (račun) kao računovodstvena isprava u smislu ovog zakona sastavlja se i dostavlja u elektronskom obliku i mora biti overena od strane odgovornog lica koje svojim potpisom ili drugom identifikacionom oznakom, utvrđuje njenu verodostojnost“.

Navedenu odredbu u članu 9.stav3.,treba izbrisati u potpunosti uz obrazloženje:

Obaveza elektronska razmena podataka-faktura- vrši se samo u skladu sa Međunarodnim standardom za sigurnu i pouzdanu razmenu poslovnih dokumenata u skladu sa EDI –Electronic Data Interchange.

Za primenu ovog standarda potrebno je obezbediti članstvo u GS1 organizaciji, koja je formirana na osnovu direktive Ujedinjenih nacija i broji 110 zemalja u svetu. Za primenu ovog standarda potrebno je odabrati provajdera koji ima vrhunske servise i da dokumenti budu elektronski potpisani u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu.

Zašto ovu odredbu treba brisati iz predloženog Nacrta zakona o računovodstvu?

-mali broj pravnih lica u Srbiji (samo 5 trgovinskih lanaca) primenjuje EDI standard,

-tehnoški nivo opremljenosti velikog broja registrovanih delatnosti ne može da ispuni uslove obaveznog izdavanja elektronskog računa, upravo zbog specifičnosti vršenja poslova a to su:

1)prometi robe prema Pravilniku o prometu robe moraju imati u prilogu robe štampani račun-otpremicu,

2)građevinske situacije koje imaju formu računa, moraju biti overene od strane nadzornog organa,

3)svi gotovinski računi koji se štampaju na fiskalnim kasama,

4) poljoprivredni proizvođač koji prodaje poljoprivredne proizvode a u sistemu je PDV, izdaje račun na licu mesta gde se vrši otkup poljoprivrednih proizvoda,

5)za primenu Carinskog zakona, pri izvozu dobara, potrebno je dokumentovati račun u štampanoj formi,

6)sudska praksa ne priznaje dokumente račune, u elektronskoj formi već traži štampane račune.

Mnoge druge delatnosti ne mogu ispuniti propisanu odredbu, kao Autoprevozničke usluge, Zanatski radovi na terenu, prodaja robe na terenu i još mnoge delatnosti.

Zbog svega navedenog neophodno je brisati navedenu odredbu u članu 9. stav 3. u celosti.

✓ **Opredloženo u članu 11. stav 2. Nacrta zakona o računovodstvu koja glasi**

„Lica koja vode poslovne knjige, posle sprovedene kontrole primljenih računovodstvenih isprava, dužna su da računovodstvene isprave proknjiže u poslovnim knjigama u roku od pet dana od dana prijema“.

Odredba treba da glasi:

„Lica koja vode poslovne knjige, posle sprovedene kontrole primljenih računovodstvenih isprava, dužna su da računovodstvene isprave proknjiže u poslovnim knjigama, u skladu sa rokovima definisanim u Računovodstvenim politikama, ali ne duže od 15 dana.“

✓ **Predloženo u članu 15 Nacrta zakona o računovodstvu**

„Pravno lice, odnosno preduzetnik opštim aktom uređuje školsku spremu, radno iskustvo i ostale uslove za lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja „

Treba dodati u članu 15, u nastavku prvog stava, sledeću odredbu:

„Lice odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja treba da ima profesionalno zvanje, propisano u skladu sa Zakonom o računovodstvu“.

Posle člana 15 treba dodati novi član 16 koji će spadati u deo „Lica koja vode poslovne knjige i sastavljaju finansijske izveštaje“ (a dosadašnje odredbe člana 16 pomeriti za po jedan član, unapred....)

✓ **Novi član 16 treba da glasi:**

„Profesionalno zvanje iz oblasti računovodstva stiče se kod Komisije za sticanje profesionalnog zvanja za računovođe pri Ministarstvu finansija, koja broji 10 članova i koja se formira i radi po programu koji propisuje ministar.

Ministar treba u programu sticanja profesionalnih zvanja za računovođe da propiše:

- 1) *program koji sadrži priznavanje-valorizaciju- radnog iskustva (primer:lica koja imaju više od 10. godina radnog iskustva na poslovima vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izveštaja, da im se automatski prizna profesionalno zvanje;*
- 2) *jasno definiše priznavanje do sada stečenih profesionalnih zvanja;*
- 3) *obavezno sticanje profesionalnog zvanja za računovođe, za lica koji imaju manje od 10.godina radnog iskustva na ovim poslovima, na bazi jednodnevnog stručnog ispita, koji bi podrazumevao, proveru znanja u vođenju poslovnih knjiga i sastavljanju finansijskih i poreskih izveštaja;*

- 4) *propíše obaveznu kontinuiranu edukaciju za računovođe i obuku na godišnjem nivou, koju će vršiti profesionalna udruženja računovođa i druga pravna lica koja se bave edukacijom računovođa. Kroz edukaciju treba da se unapređuju znanja, iz zakonskih i podzakonskih propisa, iz MSFI i MSFI za MSP, u skladu sa preporukama EU direktiva, kao što je to uređeno kod ostalih profesija;*
- 5) *Da se u prilogu finansijskog izveštaja, koji se dostavlja APR-u, dostavi dokaz o stečenom profesionalnom zvanju za računovođe, koji potvrđuje zakonski zastupnik za koga se dostavlja finansijski izveštaj;*
- 6) *Da profesionalno zvanje za računovođe, Komisija za sticanje profesionalnih zvanja za računovođe, može da izda samo licu koje računovodstvene poslove obavlja u skladu sa Ugovorom o radu ili u skladu sa registrovanom delatnošću u APRu za vođenja poslovnih knjiga.*

Komisiju za sticanje profesionalnog zvanja za računovođe, čine stručna lica iz oblasti računovodstva, iz Visokoškolskih ustanova, iz Ministarstva finansija, iz Profesionalnih udruženja računovođa koja rade na unapređenju računovodstvene profesije u Srbiji. Komisija za sticanje profesionalnog zvanja za računovođe, imenuje se Odlukom Vlade Srbije po preporuci ministra, Ministarstva finansija“.

Prethodni član 16 postaje član 17 i tako bi se brojevi članova , predloženih odredbi, pomerili do kraja Nacrta zakona o računovodstvu

- ✓ **Član 16 stav 4. u sadašnjem predloženom Nactu zakona o računovodstvu koji glasi:**

„Pravno lice, odnosno preduzetnik koji ima registrovanu pretežnu delatnost za pružanje računovodstvenih usluga, internim aktom određuje lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja za svakog klijenta kome se pružaju usluge vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izveštaja“. **OVU ODREDBU TREBA BRISATI, U CELOSTI.**

Obrazloženje: Vrlo često sam zakonski zastupnik pravnog lica/preduzetnik, pružalac računovodstvenih usluga ima kompletno znanje vezano za sastavljanje finansijskih izveštaja , za davanje podataka u poreskim postupcima, dok ostali zaposleni ili više lica obavljaju razne vrste posla za istog klijenta a asmim tim, više njih učestvuje u sastavljanju finansijskih izveštaja. U tom smislu ne može poveriti odgovornost za vođenje poslovnih knjiga na određeno zaposleno lice ako to lice nema kompletno znanje za taj posao. Ovom odredbom bi bili ugroženi zakonski zastupnici/klijenti/ za koje se vode poslovne knjige, gde su ugovorom poverili vođenje poslovnih knjiga tom registrovanom pružaocu računovodstvenih usluga i potpisali obligacioni ugovor sa zakonskim zastupnikom/preduzetnikom, kao i pružaoci računovodstvenih usluga.

- ✓ **U članu 18, stav 2. tačka 3) koji glasi**

„....ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom jednog zaspolenog sa profesionalnim zvanjem u oblasti računovodstva ili revizije, koje je stečeno kod profesionalne organizacije članice Međunarodne federacije računovođa ili sam preduzetnik ispunjava uslove“

Navedena odredba treba da glasi:

„...ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom jednog zaposlenog sa stečenim profesionalnim zvanjem u oblasti računovodstva.“

U članu 18. stavu 5. tačka 3) koji glasi

„...ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom jednog zaposlenog sa profesionalnim zvanjem u oblasti računovodstva ili revizije, koje je stečeno kod profesionalne organizacije članice Međunarodne federacije računovođa ili sam preduzetnik ispunjava uslove“.

Navedena odredba treba da glasi:

„...ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom jednog zaposlenog sa stečenim profesionalnim zvanjem u oblasti računovodstva.“

U članu 19. stav 1. tačka4) treba da se briše u celosti

Obrazloženje: *Za nepoštovanje odredbi propisanih u skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma, već su propisane sankcije.*

✓ **U članu 29 stav 7. predloženog Nacrta zakona o računovodstvu (u delu Redovan godišnji finansijski izveštaj)**

Propisanu odredbu koja glasi

„Redovan finansijski izveštaj pravnih lica i preduzetnika, osim pravnih lica iz st.4. i 6. ovog člana, obuhvata:

- 1) Bilans stanja
- 2) Bilans uspeha i
- 3) Napomene uz finansijske izveštaje“

Treba dodati odredbu:

„Napomene uz finansijske izveštaje ne sastavljaju mikro pravna lica (i mikro preduzetnici).“

✓ **U članu 55 zakona, Obrazovanje i delokrug rada Nacionalne komisije, u stavu 1. koji glasi:**

„Vlada, na predlog ministra nadležnog za poslove finansija, imenuje predsednika i šest članova Komisije iz reda stručnih lica koja poseduju znanja i praksu iz oblasti finansija,

računovodstva i revizije, od kojih po jednog člana imenuje na predlog Komisije za hartije od vrednosti i Narodne banke Srbije“,

Treba dopuniti stav 1. član 55 zakona,

„članovi Komisije mogu biti potvrđeni stručnjaci iz oblasti računovodstva iz Visokoškolskih ustanova, iz Ministarstva finansija i Profesionalnih udruženja koja okupljaju računovođe i rade na razvijanju računovodstvene prakse i unapređenju računovodstvene profesije“.

U članu 57. (Privredni prestup) i u članu 58.(Prekršaji)

Pređazemo, da se u članu 57. i 58. Nacrta zakona o računovodstvu, (uz uvažavanje navedenih predloga koje dostavlja Računovodstvena komora Srbije, uz očekivanje da se prihvate i ugrade u konačnu verziju Zakona o računovodstvu), da se propisane kazne smanje za 50%.

3. Образложење упућеног предлога за измену Нацрта закона

Poštovani ministre, članovi radne grupe, poštovani profesore Petroviću,

Sve što smo do sada predložili kao i odredbe koje sada ponavljamo/predlažemo, sa molbom da se obavezno ugrade u Zakon o računovodstvu, doprineće unapređenju kvaliteta finansijskih izveštaja, urediti računovodstvene usluge i vođenje poslovnih knjiga u Srbiji, doprineće povećanju poverenja u finansijske i poreske izveštaje od strane zakonskih zastupnika, investitora, poreskih organa i revizije.

Sve navedeno je u cilju unapređenja poslovnog ambijenta u Srbiji, povećanja javnih prihoda u budžet, suzbijanja sive ekonomije i zaštite kapitala investitora i poverilaca.

Očekujemo da ćete uzeti sve ozbiljno u razmatranje i pristupiti dopuni i izmeni predloženih odredbi u Nacrtu zakona o računovodstvu, čije izmene pređazemo, ispred Računovodstvene komore Srbije.

Hvala unapred!

Stojimo na raspolaganju za dalju saradnju!

mr Snežana Mitrović
Predsednik udruženja
Računovodstvena komora Srbije